

PR. 51/06.03.17
CPS
CEM

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-1888 din 27.03 2017
Nr.51 din 06 martie 2017

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4011 din 27.03.2017

la proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.411-XIII/1995, Codul educației nr.152/2014)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului și a categoriei propuse a actului promovat prin proiect

Autor al inițiativei legislative sunt un grup de deputați din Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „*Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la*

inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.” Mai mult ca atât, art.11 alin.(2/2) al aceleiași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova la data de 06.03.2017, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 09.03.2017, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, modificările propuse vor „îmbunătăți prestarea de servicii calitative medicale în cadrul instituțiilor preșcolare de învățământ și [...] va garanta un control eficient a procesului de recepționare a produselor alimentare de la agenții economici, la momentul livrărilor în instituții preșcolare și de învățământ”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune trecerea asistenților medicali din categoria de personal nedidactic al instituțiilor de învățământ general în subordinea centrelor medicale și salarizarea acestora din contul fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Astfel, scopul real al proiectului corespunde cu scopul anunțat de autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele copiilor încadrați în instituțiile de învățământ general (grădinițe, gimnazii, liceele), de a beneficia de o asistență medicală corespunzătoare în cadrul acestor instituții.

Prin urmare, interesele promovate corespund interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. Potrivit art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative: „Concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru întocmește o notă informativă care include:

a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;

b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;

c) referințele la reglementările corespundente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.”.

Cu referire la datele prezentate în nota informativă anexată, menționăm că argumentele prezentate respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, autorul specificând necesitatea elaborării normelor, scopul propus, elementele noi și principalele prevederi ale proiectului.

1.5.2. Argumentarea economico-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină „d) *fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură*”.

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, precum și prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, salarizarea asistenților medicali fiind asigurată din contul fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Cu toate acestea, se atestă lipsa unor calcule estimative ce ar demonstra disponibilitatea fondului sus-menționat de a asigura realizarea angajamentelor propuse prin proiect. Prin urmare, se propune completarea notei informative cu date și calcule suplimentare ce ar argumenta disponibilitatea fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală de a achita salariile asistenților medicali din cadrul instituțiilor de învățământ superior.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *”textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]”.

Astfel, conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.19 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative în vigoare.

Se constată că excluderea sintagmei „asistent medical” de la art.53 alin.(8) lit.b a Codului educației nr.152/2014, fără a se propune o normă echivalentă care să reglementeze funcția de asistent medical în sistemul educațional, creează riscul apariției unei lacune în lege.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea asistenților medicali din cadrul instituțiilor de învățământ general, prin trecerea acestora din subordinea instituțiilor de învățământ în care activează în

subordinea Centrelor Medicale de Familie. Prevederile proiectului vor reduce influența asupra deciziilor luate de către asistenții medicali în activitate, însă au caracter lacunar.

La fel, proiectul stabilește indirect competențe pentru Casa Națională de Asigurări în Medicină care va asigura funcționalitatea și cheltuielile legate de salarizarea asistenților medicali din cadrul instituțiilor de învățământ general.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

1.	Art.II	
	La articolul 53 alineatul (8) din Codul Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014 [...] litera b) se exclude.	
	Obiecții: Art.136 alin.(7) din Codul educației prevede că „Elevii și studenții din instituțiile de învățământ beneficiază de protecție și asistență socială și medicală în condițiile legii”. Astfel, excluderea funcției de asistent medical din categoria de personal nedidactic al instituțiilor de învățământ general, fără a se oferi o normă care ar reglementa funcția dată în cadrul instituțiilor menționate, riscă să creeze o lacună în lege. Totodată, lipsa cadrului legal privind funcția de asistent medical acordă discreții excesive administrației instituțiilor de învățământ general, întrucât nu se stabilește cu claritate obligativitatea acestora de a asigura instituțiile de învățământ administrate cu asistenți medicali.	
	Recomandarea: Completarea Codului educației nr.152/2014 cu norme care să prevadă obligativitatea instituțiilor de învățământ general de a avea un asistent medical în cadrul acestor structuri.	
	Factori de risc: • Lacună de drept	Riscuri de corupție: • Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul este o inițiativă legislativă, al cărui scop constă în reducerea influenței asupra deciziilor și acțiunilor luate de către asistenții medicali în cadrul exercitării funcției de serviciu în instituțiile de învățământ general.

Autorul nu a respectat, cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

În proiect s-a identificat o lacună de drept privind reglementare funcției de asistent medical în cadrul instituțiilor de învățământ. Prin urmare, este necesară o evaluare detaliată a prevederilor proiectului prin prisma obiecțiilor și recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

27 martie 2017

Experți ai Direcției legislație și expertiză
anticorupție:

Cristina Diacenco, inspector superior

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'CD' or 'C.D.', written in a cursive style.